

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA
FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2009 tarihli ilişikteki bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait gelir tablosunu, kapsamlı gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolarla İlgili Olarak Banka Yönetiminin Sorumluluğu

2. Banka yönetimi finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Denetçi'nin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, tüm önemli taraflarıyla, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Zeynep Uras, SMMM

İstanbul, 8 Mart 2010

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

FİNANSAL TABLOLAR 31 ARALIK 2009

İÇİNDEKİLER	SAYFA
BİLANÇOLAR	1
GELİR TABLOLARI	2
KAPSAMLI GELİR TABLOLARI.....	3
ÖZ SERMAYE DEĞİŞİM TABLOLARI.....	4
NAKİT AKIM TABLOLARI.....	5
MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR	6-53
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI.....	7-10
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ	10-19
NOT 4 FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ.....	19-37
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR	38
NOT 6 NAKİT DEĞERLER VE ALTIN REZERVLERİ.....	39
NOT 7 BANKALARDAN ALACAKLAR	39
NOT 8 MAKUL DEĞER DEĞİŞİKLİKLERİ GELİR TABLOSUNDA MUHASEBELEŞECEK FİNANSAL VARLIKLAR	39-40
NOT 9 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR	40
NOT 10 YATIRIM AMAÇLI FİNANSAL VARLIKLAR	41
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	42
NOT 12 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	43
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR	43
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR.....	43
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR	44
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR	44
NOT 17 IMF'YE BORÇLAR.....	45
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ.....	45
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	45
NOT 20 VERGİLER	46-48
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ	48-49
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ	49
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ.....	50
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ.....	50
NOT 25 KUR FARKI KÂRI, NET	50
NOT 26 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ.....	51
NOT 27 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER	51
NOT 28 SERMAYE	52
NOT 29 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER.....	52
NOT 30 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	53
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER.....	53

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK TARİHİ İTİBARIYLA BİLANÇOLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Notlar	2009 Bin TL	2008 Bin TL	2009 Milyon ABD Doları (*)	2008 Milyon ABD Doları (*)	
VARLIKLAR					
Nakit değerler ve altın rezervleri	6	6.874.235	5.647.028	4.565	3.734
Bankalardan alacaklar	7	43.063.546	25.649.432	28.600	16.961
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	8	104.665.581	114.220.178	69.513	75.527
Verilen kredi ve avanslar	9	512.318	31.440	340	21
Yatırım amaçlı finansal varlıklar					
- Satılmaya hazır	10	373.071	323.566	248	214
- Vadeye kadar elde tutulacak	10	-	339.380	-	224
Maddi duran varlıklar	11	240.567	244.011	160	161
Maddi olmayan duran varlıklar	12	4.964	4.889	3	3
Diğer varlıklar	13	59.566	48.360	40	31
Toplam varlıklar		155.793.848	146.508.284	103.469	96.876
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	38.340.278	31.743.434	25.463	20.990
Bankalara borçlar	15	46.893.296	53.279.066	31.144	35.231
Diğer mevduatlar	16	43.388.367	38.621.031	28.816	25.538
Uluslararası Para Fonu'na ("IMF") borçlar	17	8.201	6.794	5	4
Diğer alınan banka kredileri	18	14.333.082	9.939.440	9.519	6.572
Diğer yükümlülükler	19	875.278	945.677	581	625
Vergi yükümlülüğü	20	72.064	166.909	48	110
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	986.043	1.261.392	655	834
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	76.247	70.541	51	47
Toplam yükümlülükler		144.972.856	136.034.284	96.282	89.951
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	28	47.464	47.464	32	31
Birikmiş kâr		10.437.717	10.139.250	6.932	6.704
Diğer yedekler		335.811	287.286	223	190
Toplam öz sermaye		10.820.992	10.474.000	7.187	6.925
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye		155.793.848	146.508.284	103.469	96.876

Taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler 27

(*) ABD Doları tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde Banka tarafından açıklanan resmi döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT GELİR TABLOLARI

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2009 Bin TL	2008 Bin TL	2009 Milyon ABD Doları (*)	2008 Milyon ABD Doları (*)
Faiz gelirleri	22	6.054.774	6.726.264	3.913	5.203
Faiz giderleri	22	(4.065.190)	(4.921.303)	(2.627)	(3.807)
Net faiz geliri		1.989.584	1.804.961	1.286	1.396
Ücret ve komisyon geliri	23	63.862	60.966	41	47
Ücret ve komisyon gideri	23	(9.782)	(8.087)	(6)	(6)
Net ücret ve komisyon geliri		54.080	52.879	35	41
Temettü geliri	24	4.841	4.884	3	4
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasabeleşecek finansal varlıklar (gideri)/geliri, net		(1.182.053)	1.669.206	(764)	1.291
Kur farkı kârı, net	25	1.549.988	10.914.217	1.002	8.442
Diğer faaliyet geliri		1.050	7.245	1	6
Krediler değer düşüklüğü zararları	9	2.498	(576.517)	2	(446)
Diğer faaliyet giderleri	26	(593.861)	(491.858)	(384)	(380)
Vergi öncesi kâr		1.826.127	13.385.017	1.181	10.354
Vergi gideri	20	(189.466)	(1.586.960)	(122)	(1.228)
Net dönem kârı		1.636.661	11.798.057	1.059	9.126

(*) ABD Doları tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllara ait ortalama günlük resmi Banka döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT
KAPSAMLI GELİR TABLOLARI**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2009	2008
Net dönem karı		1.636.661	11.798.057
Diğer kapsamlı gelir			
Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer artışı	10	49.505	79.508
Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer artışı üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(2.469)	(15.000)
Zamanaşımına uğrayan banknotlardan kazançlar	14	1.489	-
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		1.685.186	11.862.565

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT
ÖZ SERMAYE DEĞİŞİM TABLOLARI**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye			
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye	Birikmiş kârlar/ zararlar/ (zararlar)
1 Ocak 2008 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	(1.652.086)
Nakit temettüleri	-	-	-	(6.721)
31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait toplam kapsamlı gelir	-	-	-	64.508
31 Aralık 2008 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	10.139.250
1 Ocak 2009 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	10.139.250
Nakit temettüleri	-	-	-	(1.338.194)
31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıla ait toplam kapsamlı gelir	-	-	-	48.525
31 Aralık 2009 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	10.437.717
				10.820.992

Sayfa 6-53 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.**31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT
NAKİT AKIM TABLOLARI**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2009	2008
Faaliyetlerden sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		1.636.661	11.798.057
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	15.564	13.543
Maddi olmayan duran varlıklar itfa gideri	12	710	725
Kredi değer düşüklüğü karşılığı	9	(2.498)	576.517
Kredi değer düşüklüğü karşılığı kur farkı (gideri)/geliri	9	10.270	(519.051)
Kıdem tazminatı karşılığı	21	11.351	12.142
Net faiz geliri	22	(1.989.584)	(1.804.961)
Alınan faizler		5.952.011	6.631.610
Ödenen faizler		(4.615.553)	(4.745.785)
Temettü geliri	24	(4.841)	(4.884)
Net komisyon geliri	23	(54.080)	(52.879)
Alınan komisyonlar, net		62.792	60.674
Ödenen komisyonlar		(8.988)	(27.916)
Zaman aşımına uğrayan banknot yedeklerindeki artış	14	1.489	-
Vergi gideri	20	189.466	1.586.960
Diğer nakit dışı kalemler		(1.209.345)	(8.791.540)
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		(4.575)	4.733.212
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklardaki azalış/(artış)		9.141.699	(7.079.673)
Verilen kredi ve avanslardaki net artış		(480.847)	(5.498)
Diğer varlıklardaki net azalış		84.005	20.444
Tedavüldeki banknotlardaki net artış		6.596.844	4.314.045
Bankalara borçlardaki net (azalış)/artış		(5.815.019)	11.224.344
Diğer mevduatlardaki net artış		5.000.087	(48.015)
Diğer yükümlülüklerdeki net azalış		(636.476)	(314.497)
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		13.885.718	12.844.362
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımı, net	11,12	(12.905)	(26.133)
Menkul kıymet satımı/(alımı)		336.889	(177.791)
Alınan temettü		4.997	4.248
Yatırım faaliyetlerinde sağlanan/(kullanılan) nakit, net		328.981	(199.676)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımları			
Diğer alınan banka kredilerinin ve IMF'ye borçların geri ödemesi		4.395.049	6.026.317
Ödenen temettüleri		(1.338.194)	(6.721)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit, net		3.056.855	6.019.596
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		1.238.854	2.372.835
Nakit ve nakit benzerlerindeki artış, net		18.510.408	21.037.117
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	30	31.296.039	10.258.922
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	30	49.806.447	31.296.039

Sayfa 6-53 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" unvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, İstiklal Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şube ve 4 yabancı temsilciliği bulunan Banka'nın 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla personel sayısı 4.419'dur (2008: 4.437).

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası mali tablolar

Bu mali tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu mali tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Mali tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Bu mali tablolar 19 Mart 2010 tarihinde Banka Meclisi'nde onaylandıktan sonra 20 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirilecek olan Banka Genel Kurulu'nun görüşüne sunulacaktır.

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanı sıra Banka'nın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların mali tablolara önemlilik arz ettiği alanlar Not 5'de açıklanmıştır.

1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli standartlar ve mevcut standartlara ilaveler ve yorumlar

Banka'nın faaliyetleri ile ilgili olan ve 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli mevcut standartlara ilaveler ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

UMS 1, "Finansal tabloların sunumu" (Değişiklik). Değişiklik, öz sermayede kontrol gücü olmayan paylardan kaynaklanan gelir gider değişikliklerinin öz sermaye değişim tablosunda gösterilmesini engellemekte, kontrol gücü olmayan paylardan kaynaklanan değişikliklerin ana ortaklık paylarından kaynaklanan değişikliklerden ayrı gösterilmesini öngörmektedir. Şirketler tek bir tablo (kapsamlı gelir tablosu) ya da iki tablo (gelir tablosu ve kapsamlı gelir tablosu) sunmak konusunda serbest bırakılmışlardır. Banka, iki ayrı tablo halinde sunmayı seçmiştir: gelir tablosu ve kapsamlı gelir tablosu.

UFRS 7, "Finansal Araçlar: Açıklamalar" (Değişiklik). Değişiklik, makul değer ölçümleri ve likidite riski ile ilgili sunulması gereken açıklamaları artırmıştır. Buna bağlı olarak değişiklik makul değer ölçümlerinin belli bir hiyerarşiye göre yapılmasını gerektirmektedir. Değişikliğin Banka tarafından uygulanması ek açıklamalar getirmiş olmakla birlikte, Banka'nın finansal durumu veya kapsamlı geliri üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

Aşağıda yer alan yeni standartlar, mevcut standartlarda yapılan değişiklikler ve yorumlar, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli olmakla birlikte, Banka'nın faaliyetleriyle ilgili değildir.

UFRS 8 Faaliyet Bölümleri. Standart, UMS 14 "Bölümlere Göre Raporlama" standartının yerini almakta ve bölümlere ilişkin bilgilerin iç raporlamada kullanılan bilgilerle aynı bazda olmasını sağlamak üzere bir "Yönetimsel Yaklaşım" gerektirmektedir.

UFRS 2, "Hisse Bazlı Ödemeler: Hak ediş koşulları ve iptaller" (Değişiklik). Bu değişiklik, asıl olarak hak ediş koşullarının tanımını ve şirket yerine diğer taraflarca yapılan iptallerdeki düzenlemeleri kapsamaktadır. Değişiklik, hak ediş koşullarının; sadece hizmet koşullarını ve performans koşullarını içerdiğini belirtmektedir. Hak ediş koşullarının değişen tanımı sonucunda, verilen özkaynağa dayalı finansal aracın gerçeğe uygun değeri hesaplanırken hak ediş olmayan koşullar göz önünde bulundurulmalıdır. Aynı zamanda standart, hak ediş koşulları ve hak ediş olmayan koşulların yerine getirilmediği zaman kullanılacak kayıt türünü tanımlamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - SUNUM ESASLARI (Devamı)

UMS 23, "Borçlanma maliyetleri" (Değişiklik). Değişiklik, kullanıma hazır hale gelmesi için belirli bir zaman geçmesi gereken varlıklar için yapılan borçlanmaların maliyetlerinin oluştuğu dönemde gelir tablosuna gider olarak muhasebeleştirilmesi yöntemini kaldırmıştır.

UMS 32, "Finansal Araçlar: Sunum" (Değişiklik). Değişiklik, finansal yükümlülük tanımına uyan bazı finansal araçların öz sermaye olarak sınıflandırılmasını gerektirmektedir. Kurumun net varlıklarından arta kalan kazancı temsil eden opsiyon içeren finansal araçların belirli özellikleri ve spesifik koşulları sağlaması durumunda öz sermaye altında sınıflandırılmasını öngörmektedir. Bu koşullara ilave olarak, sahibini tasfiye halindeki bir kurumun net varlıklarından orantılı miktarda yetkili kılan finansal araçlar bu finansal yükümlülük tanımına istisna teşkil etmektedir.

UFYK 16, "Yurt dışındaki işletmede bulunan net yatırım riskinden korunma". UFYK 16, net yatırım riskinden korunma işlemlerinin muhasebeleştirilmesine açıklık getirmektedir.

UFYK 13, "Müşteri Sadakat Programları". UFYK 13, mal ya da hizmetlerin müşteri sadakat programları (örnek olarak armağan puan veya ücretsiz ürünler) çerçevesinde satılıp satılmamasına açıklık getirir. Düzenleme, çok unsurlu öğeler içermektedir.

Henüz geçerli olmayan standartlar ve mevcut standartlar ile ilgili değişiklikler ve yorumlar

Henüz geçerli olmayan ve Banka tarafından geçerlilik tarihinden önce uygulanmamış Banka faaliyetleri ile ilgili standartlar ve mevcut standartlar ile ilgili değişiklik ve yorumlar

UFRS 9 "Finansal araçlar bölüm 1: Sınıflandırma ve ölçme" (1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerlidir). UFRS 9, Kasım 2009'da yayımlanmış ve UMS 39'un finansal varlıkların sınıflandırma ve ölçümüne yönelik bölümlerinin yerini almıştır. Başlıca özellikleri aşağıda yer almaktadır:

- Finansal araçlar iki ölçüm kategorisinde sınıflandırılmalıdır, şöyle ki: sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değeriyle ölçülenler ve sonraki ölçümlerinde iskonto edilmiş maliyetinden ölçülenler. İlgili finansal aracın hangi kategoride değerlendirileceği kararı ilk muhasebeleştirme aşamasında verilmelidir. Sınıflandırma, şirketin finansal araçlarını yönetirken uyguladığı iş modeline ve finansal araçların sözleşmeden doğan nakit akım özelliğine bağlıdır.
- Bir finansal araç sonraki ölçümünde ancak bir borçlanma aracı olması ve şirketin iş modeliyle ilgili hedefinin ilgili finansal varlığı sözleşmeden doğan nakit akımlarını elde etmek olması ve varlığın sözleşmeden doğan nakit akımlarının yalnızca anapara ve faiz ödemelerinden oluşması (yalnızca "temel kredi özelliklerini" taşıması) koşullarını sağlaması şartıyla iskonto edilmiş maliyet yönetime göre ölçülür. Bu koşulları sağlamayan diğer tüm borçlanma araçları gerçeğe uygun değer değişimleri gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal araçlar olarak ölçülmelidir.
- Tüm özkaynağa dayalı finansal araçlar sonraki ölçümde gerçeğe uygun değerleriyle ölçülmelidir. Alım satım amaçlı özkaynağa dayalı finansal araçlar gerçeğe uygun değer değişimleri gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal araçlar olarak ölçülmelidir. İlk muhasebeleştirme aşamasında verilecek geri dönüşü olmayan karara uygun olarak diğer tüm özkaynağa dayalı finansal araçlardan oluşacak gerçekleşmiş ya da gerçekleşmemiş gerçeğe uygun değer kazanç ve kayıpları gelir tablosu yerine diğer kapsamlı gelir tablosuyla ilişkilendirilir. Gerçeğe uygun değer kazanç ve kayıplarının gelir tablosundan taşınması söz konusu değildir. Sınıflandırmaya yönelik olarak finansal araçların ilk muhasebeleşmesi aşamasında yapılacak seçim her bir finansal araç için ayrı ayrı uygulanabilir. Temettüleri yatırımdan elde edilen geliri temsil ettiği sürece gelir tablosuna yansıtılır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARI İLE HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - SUNUM ESASLARI (Devamı)

UMS 39, "Finansal araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme - Uygun olan finansal riskten korunmaya konu kalemler" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik iki durum için yol göstermektedir. Finansal riskten korunmaya konu kalemdeki tek taraflı bir riskin belirlenmesinde, UMS 39, satın alınan opsiyonunun kendi bütünlüğü içerisinde riskten korunma aracının tek taraflı riski olarak belirtilmesinin tam olarak etkili olmayacağı sonucuna varmaktadır. Belirli durumlar dışında enflasyonun riskten korunmaya konu risk ya da kısım olarak belirtilmesine izin verilmemektedir.

Henüz geçerli olmayan ve Banka faaliyetleriyle ilgili olmayan mevcut standartlarla ilgili yorumlar ve değişiklikler

UFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Revize edilen standart, iktisap yöntemi uygulamasına devam etmekle birlikte önemli değişiklikler getirmektedir. Örneğin, iktisap için yapılan tüm ödemelerin iktisap tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ile kaydedilmeleri, borç olarak sınıflandırılan iktisap sonrası yeniden değerlemeye tabi tutulan şarta bağlı ödemelerin de gelir tablosu ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir. İktisap ile iktisap yapılması durumunda iktisap edilen varlıkta kontrol gücü olmayan paylar, gerçeğe uygun değerleri ya da iktisap edilen varlığın net varlıklar içindeki paylarının değeri üzerinden ölçülebilir. İktisap ile ilişkilendirilen tüm harcamaların giderleştirilmesinin gerektiğini belirtmektedir.

UMS 27, "Konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolar" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Revize edilen standart, kontrol oranında değişiklik olmadığı durumlarda kontrol gücü olmayan paylarla yapılan tüm işlemlerin öz sermayede gösterilmesini gerektirmekte olup, söz konusu işlemlerin şerefiye ya da gelir ve gider doğurmayacağını düzenlemektedir. Revize edilen standart, kontrolün sona erdiği durumlarda nasıl muhasebeleştirileceğini de belirlemektedir. Ayrıca standart, kontrolün sona erdiği işletmede kalan hisselerin gerçeğe uygun değerlerinin yeniden belirlenmesini ve ortaya çıkan kayıp ve kazançların gelir tablosunda muhasebeleştirilmesini öngörmektedir.

UFRS 1 ve UMS 27, "Bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımların açılış değeri" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Revize edilen standart, UFRS'yi ilk defa uygulayanların, konsolide olmayan finansal tablolarında bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlarının açılış değerini gerçeğe uygun değer ya da defter değeri üzerinden ölçmelerine olanak tanımaktadır. Değişiklik ayrıca UMS 27'de yer alan maliyet yöntemi tanımını kaldırmakta ve şirketlerin konsolide olmayan finansal tablolarında bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlarından elde ettikleri temettüleri gelir olarak sunmalarını zorunlu hale getirmektedir.

UFRYK 17, "Nakit dışı varlıkların ortaklara dağıtımı" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Ortaklara dağıtılan nakit dışı temettülerin nasıl ölçülmesi gerektiğini belirtmektedir. Temettü şirket tarafından onaylandığında ve şirketin takdir yetkisi altından çıktığı zaman temettü yükümlülüğü muhasebeleştirilir. Bu temettü yükümlülüğü dağıtılacak olan net varlıkların gerçeğe uygun değerinde olmalıdır. Ödenen temettü ve dağıtılan net varlıklardan ileriki döneme taşınanlar arasındaki fark gelir tablosunda muhasebeleştirilmelidir. Ortaklara dağıtım amaçlı elde tutulan net varlıklar durdurulan faaliyet tanımını karşılıyor ise ilave dipnotlarda ek açıklamalar yapılmalıdır.

UFRYK 18 "Müşterilerden varlık transferleri" (1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Bu yorum, müşteriler tarafından maddi duran varlık transfer edilen işletmelere söz konusu transferlerin muhasebeleştirilmesi konusunda açıklık getirmektedir. Bu yorum ayrıca, müşteriden sağlanan nakit girişinin sadece maddi duran varlık inşaatı veya alımı için kullanıldığı ya da mal veya hizmet kaynağına devamlı surette erişimin sağlandığı anlaşılmalara uygulanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Enflasyon etkilerinin muhasebeleştirilmesi

1 Ocak 2006'dan önce TL'nin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle yapılan düzeltmeler UMS 29, "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi" esas alınarak yapılmıştır. UMS 29, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan mali tabloların aynı para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünden hazırlanmasını ve önceki dönem mali tablolarında karşılaştırma amacıyla aynı değer ölçüleri kullanılarak yeniden düzenlenmesini öngörmektedir. Türkiye ekonomisindeki değişimler yüksek enflasyon ortamının sona erdiğini işaret ettiğinden, Banka 1 Ocak 2006'dan itibaren UMS 29 uygulamasına son vermiştir. Buna göre, TL'nin aynı tarihteki alım gücü ile ifade edilen 31 Aralık 2005 tutarları ilişikteki mali tablolardaki taşınan değerleri için temel oluşturmaktadır.

(c) ABD Doları'na çevrim

Bilançoda gösterilen ABD Doları tutarları sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için TL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde resmi döviz alış kuru (1,5057 TL = 1 ABD Doları) (2008: 1,5123 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak; gelir tablosunda gösterilen ABD Doları tutarları ise sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için TL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllara ait ortalama günlük resmi döviz alış kuru (1,5474 TL = 1 ABD Doları) (2008: 1,2929 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak çevrilmiş olup bu finansal tabloların bir parçası değildir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Bu mali tabloların hazırlanmasında esas alınan temel muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır. Söz konusu muhasebe politikaları bütün dönemler için aksi belirtilmedikçe tutarlılık ile uygulanmıştır.

(a) Yabancı para çevrimi

(i) *Fonksiyonel ve raporlama para birimi*

Mali tablolarda yer alan kalemler, işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü ekonomik çevrenin para birimi kullanılarak ölçülür ("fonksiyonel para birimi"). Mali tablolar, Banka'nın fonksiyonel ve raporlama para birimi olan bin TL cinsinden sunulmuştur.

(ii) *Dövizli işlemler ve bakiyeler*

Dövizli işlemler, işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmiştir. Gerçekleşen söz konusu işlemler ile döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülüklerin yılsonu döviz kuru çevriminden doğan kambiyo kâr ve zararları gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(iii) Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	2009	2008
ABD Doları	1,5057	1,5123
Avro ("EURO")	2,1603	2,1408
İsviçre Frangı ("CHF")	1,4492	1,4300
İngiliz Sterlini ("GBP")	2,3892	2,1924
Japon Yeni ("JPY")	0,0163	0,0167
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	2,3650	2,3513

(*) SDR ("Özel Çekim Hakları") para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EURO, Japon Yeni, GBP, ABD Doları) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Mali tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Türev finansal araçlar ve riskten korunma muhasebesi

Türev finansal araçların, vadeli döviz alım satım işlemleri de dahil olmak üzere, ilk kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Türev finansal araçlar, alım-satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçlarının makul değeri, son piyasa işlemlerini içeren piyasada oluşan makul değerleri ve indirgenmiş nakit akım modellerini içeren değerlendirme tekniklerinden uygun olanının kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Türev finansal araçlar, makul değer pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Banka'nın sahip olduğu türev finansal aracı bulunmamaktadır. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Banka'nın türev finansal araç olarak sahip olduğu 107.174 bin TL nominal değerli futures sözleşmesi bulunmaktadır (Not 27).

Bir türev işleminin makul değerinin en iyi kanıtı, benzer işlemin gözlemlenebilir bir piyasada oluşmuş bir fiyatı olmadığı veya değişkenleri gözlemlenebilir bir piyasadaki edinilmiş bir değerlendirme tekniğine dayanarak belirlenmediği sürece işlem fiyatıdır. Böyle bir kanıtın varlığında, Banka birinci gün kâr ya da zarar kaydeder.

Banka'nın bazı türev işlemleri ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, UMS 39 "Finansal araçlar: Kayda alınma ve Değerleme" standardı kapsamında riskten korunma aracı olarak sınıflandırılmamaları nedeniyle "Alım-satım amaçlı" olarak değerlendirilmekte ve makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

(c) Faiz gelir ve gideri

Faiz gelir ve gideri, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet üzerinden ölçülen tüm faiz oranına sahip finansal araçlar için gelir tablosunda kayda alınmaktadır.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(d) Ücret ve komisyon gelirleri

Etkin faiz hesaplamasına dahil edilmeyen ücret ve komisyon gelirleri tahakkuk esasına göre hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilmektedir. Kredi taahhütleri ücretleri (diğer direkt maliyetler ile birlikte) ertelenmekte ve ilgili kredinin etkin faiz oranına dahil edilmektedir. Diğer kredi taahhütleri ile ilgili ücretler taahhüt süresine yayılarak muhasebeleştirilmektedir.

(e) Gelir vergisi

(i) Cari yıl gelir vergisi yükümlülüğü

Gelir vergisi yükümlülüğü ("kurumlar vergisi") Türk vergi mevzuatına uygun olarak hesaplanmaktadır.

Kurumlar vergisi haricindeki diğer vergiler diğer faaliyet giderleri içerisinde muhasebeleştirilmektedir (Not 26).

(ii) Ertelenmiş gelir vergisi

Ertelenmiş gelir vergisi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin mali tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş gelir vergisi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş gelir vergisi varlığı, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla mali tablolara alınmaktadır (Not 20).

(f) Altın rezervleri

(i) Külçe Altın

Külçe altın, Banka'da ve muhabir bankalarda tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin %5,7'sini (2008: %4,5) oluşturmaktadır. Banka'nın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Makul değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutardır ve Londra Altın Borsası'nda dolar cinsinden belirlenen sabit değer TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Makul değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar doğrudan gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 1.662 TL/ons (2008: 1.308 TL/ons)'dur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(ii) *Sikke altın*

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlemesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi gelir tablosuyla ilişkilendirilerek kaydedilmektedir.

(g) **Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar**

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: alım satım amaçlı olarak elde tutulan finansal varlıklar ile ilk kayda alınma sırasında makul değer değişikliklerinin gelir tablosunda muhasebeleştirilmesine karar verilen finansal varlıklar. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş veya yönetim tarafından bu şekilde tanımlanmış ise bu kategoride sınıflandırılmaktadır. Türev finansal araçlar da riskten korunma aracı olarak tanımlanmadığı sürece alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Bu finansal varlıklar, ilk olarak işlem maliyetleri de dâhil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmakta ve kayda alınmalarını takip eden dönemlerde piyasa fiyatları veya indirgenmiş nakit akım modelleri ile belirlenen tutarlar ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Bütün gerçekleşmiş veya gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar geliri hesabı altında gösterilmektedir. Finansal varlıkların elde tutulduğu süre zarfında kazanılan faiz gelirleri, faiz gelirleri hesabına; elde edilen kâr payları ise temettü gelirleri hesabına yansıtılmaktadır.

Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıkların alım satımları gerçekleşme tarihinde kayda alınmaktadır.

(h) **Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı**

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluştuğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir (Not 9).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(i) Yatırım amaçlı finansal varlıklar

Yatırım amaçlı finansal varlıklar iki kategoride sınıflandırılmıştır: vadeye kadar elde tutulacak ve satılmaya hazır varlıklar. Banka'nın vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacına göre veya faiz oranlarındaki, kurlardaki ve hisse senedi fiyatlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Banka yönetimi, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte belirlemektedir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklar ilk olarak makul değerlerini yansıtan işlem fiyatları üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların makul değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, öz sermayede "diğer yedekler" hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Sermaye paylarının gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Makul değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar mali tablolardan çıkarıldıklarında, öz sermayede takip edilen ilgili makul değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Kur değişimlerinden kaynaklanan kur farkı kâr ya da zararları, borçlanma senetleri için gelir tablosunda gösterilmekte, sermaye payları için ise makul değer hareketleri içerisine dahil edilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle bilançoya taşınmaktadır.

Banka, her bilanço tarihinde bir finansal varlık veya finansal varlık grubunun değer düşüklüğüne dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış yatırımları için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması için alınacak karar aşamasında menkul kıymetin makul değerinde maliyetinin altında önemli bir azalma olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Böyle bir durum söz konusu olduğunda birikmiş zarar, daha önce kâr veya zarar olarak kayda alınmış tutar düşüldükten sonra kalan elde etme maliyeti ile raporlama tarihindeki makul değer arasındaki fark, özkaynaklardan çıkarılır ve gelir tablosunda kayda alınır.

Hisse senetlerinin gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Satılmaya hazır finansal varlıklar altında sınıflandırılan borçlanmayı temsil eden finansal varlıklar, söz konusu varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara yansıtılmasını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek şekilde gelir tablosundan geri çevrilir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklardan edinilen faiz, faiz geliri olarak kaydedilir. Sermaye paylarından edinilen temettü alacakları, Banka'nın ilgili temettüyü almayı hak ettiği dönemde gelir kaydedilmektedir.

Yatırım amaçlı finansal varlıkların alım ve satım işlemleri "teslim tarihi" ne göre varlıkların Banka'ya ulaştığı/Banka'dan çıktığı tarihler dikkate alınarak kayıtlara yansıtılmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(j) Finansal araçları netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hakkın var olması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin aynı anda gerçekleşebileceği durumlarda bilançoda net olarak gösterilirler.

(k) Satış ve geri alım anlaşmaları

Geri alım vaadiyle ("repo") satılan menkul kıymetler makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve karşı taraf yükümlülüğü, bankalara borçlar veya diğer mevduatlar altında gösterilmektedir. Geri satım taahhüdü ("ters repo") ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve ters repo işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları makul değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

TL cinsinden menkul kıymetlerin satış ve geri alım anlaşmaları Banka'nın yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

(l) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(m) Finansal yükümlülükler

Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşen finansal yükümlülükler dışındaki finansal yükümlülükler iskonto edilmiş maliyet değeri ile değerlendirilmektedir.

Finansal yükümlülükler ilk olarak makul değerleri ile kaydedilmekte, iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden taşınan finansal yükümlülükler (bankalara borçlar, Uluslararası Para Fonuna borçlar, diğer mevduatlar ve diğer alınan banka kredileri) ise makul değerlerinden işlem maliyetlerinin çıkartılması ile kaydedilmektedir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutarlar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosunda kredi dönemi süresince yansıtılmaktadır. Talep üzerine geri ödenebilir finansal yükümlülükler nominal değerleri ile kaydedilir. Finansal yükümlülükler ödendiğinde kayıtlardan çıkartılır. Bankalara borçlar hesabı banka zorunlu karşılık mevduatları ve bankaların cari hesaplarından oluşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(n) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubeleri ve ofislerinden oluşmaktadır. Maddi duran varlıklar elde etme maliyetleri ile kayda alınmaktadır. Amortisman, maddi duran varlıkların düzeltilmiş değerleri üzerinden tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır. Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	50 yıl
Ekipman ve taşıt araçları	5 yıl

Müteakip maliyetler bu varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik yararın Banka'ya aktarılmasının muhtemel olması; ve ilgili varlığın maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda kayıtlı değerine dahil edilir veya uygunsa ayrı bir varlık olarak muhasebeleştirilir. Varlıkların bakım ve onarımı için yapılan harcamalar gelir tablosuna yansıtılır.

Varlıkların net defter değeri ve faydalı ömürleri her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve gerekli düzeltmeler yapılmaktadır. Maddi duran varlığın taşınan değerinin ilgili varlığın net gerçekleşebilir değerinin üzerinde olması durumunda söz konusu kıymetin değeri net gerçekleşebilir değerine (net gerçekleşebilir değer ve kullanım değerinden büyük olanı) indirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kâr veya zarar, taşınan değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve bu tutarlar gelir tablosunda diğer faaliyet giderleri içinde gösterilir.

(o) Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım ve lisans haklarının alımı sırasında ve kullanıma hazır getirmek için katlanılan maliyetler aktifleştirilmektedir. Söz konusu maliyetler varlıkların faydalı ömürleri (beş yıl) boyunca amortismanına tabi tutulmaktadır.

Bilgisayar yazılım programlarını geliştirme veya muhafaza etme ile ilgili maliyetler oluştuğu anda gider olarak kayda alınmaktadır. Banka tarafından yazılım ürünlerinin geliştirilmesi ile doğrudan ilgili ve bir yıldan uzun bir süre boyunca, maliyetlerin üzerinde bir ekonomik fayda yaratması muhtemel maliyetler maddi olmayan duran varlık olarak kayda alınmaktadır. Direkt maliyetlerin önemli bir tutarı yazılım geliştirme ile ilgili işçilik maliyetlerinden ve ilgili genel giderlerden oluşmaktadır.

Bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetleri için tahmini faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi uygulanmaktadır.

(p) Tedavüldeki Banknotlar

(i) Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük mali tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Para Birimi Hakkında Kanun'un 1'inci maddesi uyarınca ve 4 Nisan 2007 tarihli ve 2007/11963 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, Yeni Türk Lirası ("YTL") ve Yeni Kuruş'ta ("YKr") yer alan "Yeni" ibareleri 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kaldırılmıştır. Buna göre bir önceki para birimi olan YTL ve YKr değerleri TL'ye ve Kr'ye dönüştürülürken 1 YTL, 1 TL'ye ve 1 YKr, 1 Kr'ye eşit tutulmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

Hukuki sonuç doğuran tüm yasa, mevzuat, idari ve hukuki işlem, mahkeme kararı, kıymetli evrak ve her türlü belgenin yanı sıra ödeme ve değişim araçlarında, Türk Lirası'na yapılan referanslar, yukarıda belirtilen dönüşüm oranı ile TL cinsinden yapılmış sayılmaktadır. Sonuç olarak, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren TL ve Kr mali tablo ve kayıtların tutulması ve gösterimi açısından sırasıyla YTL ve YKr'nin yerini almış bulunmaktadır. Buna bağlı olarak, cari yıl ile uyum sağlaması açısından karşılaştırılmalı tablolar TL cinsinden sunulmuştur.

(ii) Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

Banka, 5083 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Para Birimi Hakkında Kanun"un Geçici 1'inci Maddesi gereğince Yeni Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2005 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresini 31 Aralık 2005 günü sona erdirmiştir. 1 Ocak 2006 tarihinde işlemeye başlayan 10 yıllık zamanaşımı süresi ise 31 Aralık 2015 günü mesai saati sonuna kadar devam edecektir. On yıllık zamanaşımı süresince bu banknotlar Banka ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. şubelerinde değiştirilecek, 1 Ocak 2016 gününden itibaren ise değerlerini tamamen yitireceklerdir.

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir. Birlikte tedavül süresinin sona ermesiyle birlikte, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, Yeni Türk Lirası banknotlar 31 Aralık 2019 tarihi mesai bitimine kadar 10 yıl boyunca, Banka ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerince kabul edilecek ve değiştirilebilecektir.

Önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknotların değiştirilme amacıyla Banka'ya girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar mali tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda "Tedavüldeki banknotlar" hesabı altında göstermektedir.

Banka'nın 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan ve sermaye yedekleri altında muhasebeleştirilmiş 1.489 bin TL tutarında kazancı bulunmaktadır. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Banka'nın böyle bir kazancı bulunmamaktadır (Not 14).

(r) Karşılıklar

Banka'nın geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesi için nakit çıkışının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(s) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla Banka'dan ayrılmaları durumunda İş Kanunu ve UFRS gereği ileride doğacak yükümlülük tutarının net bugünkü değerini ifade etmektedir (Not 21).

(t) İlişkili taraflar

Bu mali tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir (Not 31).

(u) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit akım tabloları için nakit ve nakit benzerleri, orijinal vadeleri 3 aydan az olan nakit, altın rezervi ve bankalardaki hesaplardan oluşmaktadır (Not 30).

(v) Kârın Dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) %20'si ihtiyat akçesine,
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine,
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Banka'nın muhasebe defterlerini ve yasal mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlanması sebebiyle Banka'nın TCMB Kanunu ile kâr dağıtımına baz kârı yasal net dönem kârıdır.

(y) Karşılaştırmalı bilgiler

Cari yıl mali tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması amacıyla karşılaştırmalı bilgilerde cari yıldaki değişikliklere uygun olarak sınıflandırma işlemleri yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(z) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yeddi emin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler mali tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	2009	2008
Emanete alınan kıymetler	314.651.258	260.753.692
	314.651.258	260.753.692

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği, türev ürünler de dahil olmak üzere finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik işçilerden döviz mevduatı kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak için sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturmaktadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanunu'nda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Döviz Risk ve Yatırım Komitesi tarafından belirlenen ve Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Stratejik Model Portföy'de ("SMP") belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işlemde doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa işlemlerinden, ödeme sistemlerinin aksamadan işlemesini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlardan ve döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Para politikasının uygulanması ve Gün İçi Limit işlemleri sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir marj tutarını da içerecek şekilde çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (döviz depoları, devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazinelerince ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi ise, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç aşamalı bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. İlk aşamada Banka, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını temel olarak Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A1 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; vadesine en fazla 10 yıl kalması kaydıyla, en az Aa2 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce kendi para birimleri üzerinden ihraç edilen veya doğrudan garanti edilen kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Dünya Bankası, Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank for International Settlements ("BIS")) ve Avrupa Yatırım Bankası tarafından ihraç edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci aşamada ise, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl SMP kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile ülke riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü aşamada ise, Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Kuruluşlarla yapılan tüm işlemlerde işlem türüne göre hesaplanan kredi riskine maruz tutarlar aylık olarak kuruluşların limitlerine yansıtılmakta, limitlerin kullanımı düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, rezervlerin çok büyük bir bölümünün ülke hazineleri tarafından ihraç ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Uluslararası Ödemeler Bankası gibi uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılması nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla varlıkların maksimum kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları baz alınarak yapılmıştır) aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	43.063.546	29	25.649.432	18
- Vadesiz mevduatlar	5.622.665	4	3.978.165	3
Merkez Bankaları	3.182.430	2	3.827.177	3
Uluslararası Kuruluşlar	2.294.082	2	35.146	<1
Yabancı Ticari Bankalar	146.153	<1	115.842	<1
- Vadeli mevduatlar	4.089.434	3	1.422.004	1
Merkez Bankaları	742.764	<1	-	-
Uluslararası Kuruluşlar	2.520.323	2	351.255	<1
Yurtdışı Ticari Bankalar	826.347	1	1.070.749	1
Aaa	389.509	<1	432.761	<1
Aa1	-	-	637.988	<1
Aa2	436.838	<1	-	-
- Ters repo işlemlerinden alacaklar	33.351.447	22	20.249.263	14
Yurtiçi Ticari Bankalar	33.351.447	22	20.249.263	14
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	104.665.581	71	114.220.178	82
Yabancı Ülke				
Hazineleri	91.016.528	61	95.306.061	68
Aaa	89.829.169	60	91.376.237	65
Aa1	1.187.359	1	3.929.824	3
Uluslararası Kuruluşlar	4.940.751	4	5.260.615	4
Hazine Müsteşarlığı	8.708.302	6	13.653.502	10
Verilen kredi ve avanslar	512.318	<1	31.440	<1
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	373.071	<1	662.946	<1
Uluslararası Kuruluşlar	373.071	<1	323.566	<1
Yabancı Ülke Hazineleri	-	-	339.380	<1
Diğer varlıklar	8.346	<1	7.225	<1
Toplam	148.622.862	100	140.571.221	100

Yukarıdaki tabloda Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri bulunmakta olup, Banka Hazine Müsteşarlığı'ndan olan söz konusu alacaklarını kredi riski açısından riskli olarak değerlendirmemekte ve kredi riskine maruz tutarın hesaplamasında söz konusu finansal varlıkları dikkate almamaktadır. Ayrıca, Banka'nın yurtiçi ticari bankalara para politikası işlemleri için plase ettiği mevduatlar daha önce de açıklandığı üzere tamamen teminat altında olduğundan, Banka kredi riskine maruz tutar hesaplamasına söz konusu mevduatları da dahil etmemektedir. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Banka'nın yurtiçi ticari bankalarda 33.130.033 bin TL (2008: 20.035.812 bin TL) tutarında geri alım vaadiyle satım işlemleri ve 221.414 bin TL (2008: 213.451 bin TL) tutarında döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde toplam 33.351.447 bin TL (2008: 20.249.263 bin TL) tutarında mevduatı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla yurtiçindeki ticari bankalarda geri alım vaadiyle satım işlemleri çerçevesinde bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu 32.683.414 bin TL (2008: 20.035.812 bin TL) tutarında teminatı bulunmaktadır. Ayrıca, Banka'nın 221.414 bin TL (2008: 213.451 bin TL) tutarındaki döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde yurtiçi ticari bankalarda bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu teminat tutarı dahil olmak üzere tüm döviz ve efektif piyasası işlemleri için bankalardan almış olduğu toplam 7.126.898 bin TL (2008: 8.298.015 bin TL) tutarında teminatı bulunmaktadır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Banka'nın almış olduğu teminatlar Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş devlet tahvilleridir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir.

31 Aralık 2009							
Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müşterileri	Toplam	
Bankalardan alacaklar	-	3.925.194	4.814.405	33.351.447	972.500	-	43.063.546
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	91.016.528	-	4.940.751	-	-	8.708.302	104.665.581
Verilen kredi ve avanslar	-	26.482	-	485.836	-	-	512.318
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:							
-Satılmaya hazır	-	-	373.071	-	-	-	373.071
-Vadeye kadar elde tutulacak	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	-	-	3.864	4.482	-	-	8.346
Toplam	91.016.528	3.951.676	10.132.091	33.841.765	972.500	8.708.302	148.622.862

31 Aralık 2008							
Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müşterileri	Toplam	
Bankalardan alacaklar	-	3.827.177	386.401	20.249.263	1.186.591	-	25.649.432
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	95.306.061	-	5.260.615	-	-	13.653.502	114.220.178
Verilen kredi ve avanslar	-	31.051	-	389	-	-	31.440
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:							
-Satılmaya hazır	-	-	323.566	-	-	-	323.566
-Vadeye kadar elde tutulacak	-	339.380	-	-	-	-	339.380
Diğer varlıklar	-	-	3.771	3.454	-	-	7.225
Toplam	95.306.061	4.197.608	5.974.353	20.253.106	1.186.591	13.653.502	140.571.221

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle, yerli ve yabancı ülke hazineleri ile uluslararası ve yurtdışı finansal kuruluşlarda yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Varlıklar, yükümlülükler ve taahhütlerin 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009					Toplam
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	
Nakit değerler ve altın rezervleri	2.468.687	2.872.273	1.533.275	-	-	6.874.235
Bankalardan alacaklar	33.351.447	4.192.676	4.277.533	1.234.864	7.026	43.063.546
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	8.708.302	49.964.855	45.992.424	-	-	104.665.581
Verilen kredi ve avanslar	485.836	5.085	-	-	21.397	512.318
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır	-	373.071	-	-	-	373.071
-Vadeye kadar elde tutulacak	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar	240.567	-	-	-	-	240.567
Maddi olmayan duran varlıklar	4.964	-	-	-	-	4.964
Diğer varlıklar	55.702	3.864	-	-	-	59.566
Toplam varlıklar	45.315.505	57.411.824	51.803.232	1.234.864	28.423	155.793.848
Tedavüldeki banknotlar	38.340.278	-	-	-	-	38.340.278
Bankalara borçlar	46.883.961	2	-	9.333	-	46.893.296
Diğer mevduatlar	23.312.192	20.076.175	-	-	-	43.388.367
IMF'ye borçlar	-	-	8.201	-	-	8.201
Diğer alınan banka kredileri	14.333.082	-	-	-	-	14.333.082
Diğer yükümlülükler	98.899	155.908	619.186	445	840	875.278
Vergi yükümlülüğü	72.064	-	-	-	-	72.064
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	986.043	-	-	-	-	986.043
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	76.247	-	-	-	-	76.247
Öz sermaye	10.820.992	-	-	-	-	10.820.992
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	134.923.758	20.232.085	627.387	9.778	840	155.793.848
Net bilanço pozisyonu	(89.608.253)	37.179.739	51.175.845	1.225.086	27.583	-
Bilanço dışı yükümlülükler	25.803.223	70.950	-	-	-	25.874.173

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

	31 Aralık 2008					Toplam
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	
Nakit değerler ve altın rezervleri	2.180.087	2.260.332	1.206.609	-	-	5.647.028
Bankalardan alacaklar	20.249.263	1.825.005	2.079.754	1.489.710	5.700	25.649.432
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	13.653.502	55.312.563	45.254.113	-	-	114.220.178
Verilen kredi ve avanslar	389	5.230	-	-	25.821	31.440
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır	-	323.566	-	-	-	323.566
-Vadeye kadar elde tutulacak	-	-	339.380	-	-	339.380
Maddi duran varlıklar	244.011	-	-	-	-	244.011
Maddi olmayan duran varlıklar	4.889	-	-	-	-	4.889
Diğer varlıklar	43.453	4.907	-	-	-	48.360
Toplam varlıklar	36.375.594	59.731.603	48.879.856	1.489.710	31.521	146.508.284
Tedavüldeki banknotlar	31.743.434	-	-	-	-	31.743.434
Bankalara borçlar	53.270.325	5	-	8.736	-	53.279.066
Diğer mevduatlar	17.076.045	21.544.986	-	-	-	38.621.031
IMF'ye borçlar	-	-	6.794	-	-	6.794
Diğer alınan banka kredileri	9.939.440	-	-	-	-	9.939.440
Diğer yükümlülükler	80.495	223.595	638.342	15	3.230	945.677
Vergi yükümlülüğü	166.909	-	-	-	-	166.909
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	1.261.392	-	-	-	-	1.261.392
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	70.541	-	-	-	-	70.541
Öz sermaye	10.474.000	-	-	-	-	10.474.000
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	124.082.581	21.768.586	645.136	8.751	3.230	146.508.284
Net bilanço pozisyonu	(87.706.987)	37.963.017	48.234.720	1.480.959	28.291	-
Bilanço dışı yükümlülükler	26.124.227	70.539	107.174	-	-	26.301.940

Banka şüpheli alacakları için Banka Meclisi tarafından onaylanmak şartı ile özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini aktif olarak yönetmemektedir. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine Müsteşarlığı adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri gibi bilançoda yer almayan tahmini nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere SMP belirlenmekte, SMP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, SMP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2009										
	Yabancı Para									TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler ve altın rezervleri	6.523.536	237.216	90	7.988	13.795	-	3.194	6.785.819	88.416	6.874.235	
Bankalardan alacaklar	4.481.984	1.476.183	1.234.437	136.592	230.376	2.292.978	18.610	9.871.160	33.192.386	43.063.546	
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	45.992.424	48.431.385	-	-	1.533.470	-	-	95.957.279	8.708.302	104.665.581	
Verilen kredi ve avanslar	410.547	101.771	-	-	-	-	-	512.318	-	512.318	
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:											
-Satılmaya hazır	-	48	-	-	-	373.023	-	373.071	-	373.071	
-Vadeye kadar elde tutulacak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	240.567	240.567	
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	4.964	4.964	
Diğer varlıklar	87	145	-	-	223	3.864	632	4.951	54.615	59.566	
Toplam varlıklar	57.408.578	50.246.748	1.234.527	144.580	1.777.864	2.669.865	22.436	113.504.598	42.289.250	155.793.848	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	38.340.278	38.340.278	
Bankalara borçlar	8.201.311	12.026.456	-	-	245.914	-	-	20.473.681	26.419.615	46.893.296	
Diğer mevduatlar	8.209.830	27.655.016	3.863	76.521	51.870	2.268.089	16	38.265.205	5.123.162	43.388.367	
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	8.201	8.201	-	8.201	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	14.333.082	14.333.082	
Diğer yükümlülükler	595.804	171.978	29	2.427	5.774	-	970	776.982	98.296	875.278	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	72.064	72.064	
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	986.043	986.043	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	76.247	76.247	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	10.820.992	10.820.992	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	17.006.945	39.853.450	3.892	78.948	303.558	2.276.290	986	59.524.069	96.269.779	155.793.848	
Net bilanço pozisyonu	40.401.633	10.393.298	1.230.635	65.632	1.474.306	393.575	21.450	53.980.529	(53.980.529)	-	

	31 Aralık 2008										
	Yabancı Para									TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler ve altın rezervleri	5.334.649	240.452	219	7.473	3.516	-	1.268	5.587.577	59.451	5.647.028	
Bankalardan alacaklar	2.228.875	1.126.323	1.489.710	166.920	529.122	35.304	12.461	5.588.715	20.060.717	25.649.432	
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	49.084.414	50.339.693	-	-	1.142.569	-	-	100.566.676	13.653.502	114.220.178	
Verilen kredi ve avanslar	31.051	389	-	-	-	-	-	31.440	-	31.440	
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:											
-Satılmaya hazır	-	46	-	-	-	323.520	-	323.566	-	323.566	
-Vadeye kadar elde tutulacak	339.380	-	-	-	-	-	-	339.380	-	339.380	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	244.011	244.011	
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	4.889	4.889	
Diğer varlıklar	-	1.136	-	-	-	3.771	-	4.907	43.453	48.360	
Toplam varlıklar	57.018.369	51.708.039	1.489.929	174.393	1.675.207	362.595	13.729	112.442.261	34.066.023	146.508.284	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	31.743.434	31.743.434	
Bankalara borçlar	8.543.784	12.908.193	3	-	310.123	-	-	21.762.103	31.516.963	53.279.066	
Diğer mevduatlar	9.542.926	26.808.986	5.871	84.392	43.927	-	19	36.486.121	2.134.910	38.621.031	
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	6.794	6.794	-	6.794	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	9.939.440	9.939.440	
Diğer yükümlülükler	639.485	212.892	15	1.962	7.598	-	3.230	865.182	80.495	945.677	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	166.909	166.909	
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	1.261.392	1.261.392	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	70.541	70.541	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	10.474.000	10.474.000	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	18.726.195	39.930.071	5.889	86.354	361.648	6.794	3.249	59.120.200	87.388.084	146.508.284	
Net bilanço pozisyonu	38.292.174	11.777.968	1.484.040	88.039	1.313.559	355.801	10.480	53.322.061	(53.322.061)	-	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki oynaklığa karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

	31 Aralık 2009									
	Yabancı Para									TL
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	57.408.578	50.246.748	1.234.527	144.580	1.777.864	2.669.865	22.436	113.504.598	42.289.250	155.793.848
Toplam yükümlülükler	17.006.945	39.853.450	3.892	78.948	303.558	2.276.290	986	59.524.069	96.269.779	155.793.848
Net bilanço pozisyonu	40.401.633	10.393.298	1.230.635	65.632	1.474.306	393.575	21.450	53.980.529	(53.980.529)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(4.040.163)	(1.039.330)	(123.063)	(6.563)	(147.431)	(39.358)	(2.145)	(5.398.053)	-	(5.398.053)

	31 Aralık 2008									
	Yabancı Para									TL
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	57.018.369	51.708.039	1.489.929	174.393	1.675.207	362.595	13.729	112.442.261	34.066.023	146.508.284
Toplam yükümlülükler	18.726.195	39.930.071	5.889	86.354	361.648	6.794	3.249	59.120.200	87.388.084	146.508.284
Net bilanço pozisyonu	38.292.174	11.777.968	1.484.040	88.039	1.313.559	355.801	10.480	53.322.061	(53.322.061)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(3.829.217)	(1.177.797)	(148.404)	(8.804)	(131.356)	(35.580)	(1.048)	(5.332.206)	-	(5.332.206)

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreleri göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

31 Aralık 2009

	Yabancı Para					TL								
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl ve üzeri	5 yıl ve üzeri	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	TOPLAM	
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.416	88.416	6.874.235
Bankalardan alacaklar	4.310.848	-	-	-	-	6.785.819	-	-	-	-	-	62.353	33.192.386	43.063.546
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	7.186.613	12.297.324	42.172.105	34.301.237	-	95.957.279	-	-	-	-	-	-	8.708.302	104.665.581
Verilen kredi ve avanslar	-	415.844	75.041	13.823	7.610	512.318	-	-	-	-	-	-	-	512.318
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:														
-Satılmaya hazır	-	-	-	-	-	373.071	-	-	-	-	-	-	-	373.071
-Vadeye kadar elde tutulacak Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240.567	-	240.567	240.567
Diğer varlıklar	-	-	3.864	-	-	1.087	-	-	-	-	4.964	-	4.964	4.964
Toplam varlıklar	11.497.461	12.713.168	42.251.010	34.315.060	7.610	12.720.289	113.504.598	33.788.047	8.056.237	4.569	440.397	42.289.250	155.793.848	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.340.278	38.340.278	38.340.278
Bankalara borçlar	221.414	-	-	-	-	20.252.267	20.473.681	26.410.235	-	-	9.380	-	26.419.615	46.893.296
Diğer mevduatlar	778.333	1.426.132	7.786.806	10.084.906	-	18.189.028	38.265.205	-	-	-	5.123.162	-	5.123.162	43.388.367
İMF'ye borçlar	-	1.053	-	-	-	7.148	8.201	-	-	-	-	-	-	8.201
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	14.333.082	-	-	-	-	14.333.082	14.333.082
Diğer yükümlülükler	38.242	-	688.087	-	-	50.653	776.982	47.433	-	-	4.087	-	98.296	875.278
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	72.064	-	-	-	-	72.064	72.064
Ercelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	986.043	-	986.043	986.043
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76.247	-	76.247	76.247
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.820.992	-	10.820.992	10.820.992
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.037.989	1.427.185	8.474.893	10.084.906	-	38.499.096	59.524.069	40.790.750	118.840	-	55.360.189	96.269.779	155.793.848	
Bilançodaki faize duyarlı açık	10.459.472	11.285.983	33.776.117	24.230.154	7.610	(25.778.807)	53.980.529	(7.002.703)	8.056.237	(114.271)	-	(54.919.792)	(53.980.529)	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

31 Aralık 2008

	Yabancı Para					TL								
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl ve üzeri	5 yıl ve üzeri	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Faizsiz	Toplam	TOPLAM
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59.451	59.451
Bankalardan alacaklar	1.635.455	-	-	-	-	5.587.577	5.587.577	-	-	-	-	-	24.905	20.060.717
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	2.238.841	3.229.534	14.070.155	80.849.496	178.650	-	100.566.676	-	-	-	-	-	13.653.502	114.220.178
Verilen kredi ve avanslar	-	2.531	2.897	17.731	8.281	-	31.440	-	-	-	-	-	-	31.440
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:														
-Satılmaya hazır	-	-	-	-	-	-	323.566	-	-	-	-	-	-	323.566
-Vadeye kadar elde tutulacak Maddi duran varlıklar	-	-	339.380	-	-	-	339.380	-	-	-	-	-	-	339.380
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	244.011	-	244.011
Diğer varlıklar	-	-	3.771	-	-	-	4.907	158	1.976	-	-	-	4.889	4.889
Toplam varlıklar	3.874.296	3.232.065	14.416.203	80.867.227	186.931	9.865.539	112.442.261	158	1.976	-	-	368.589	34.066.023	146.508.284
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.743.434	31.743.434
Bankalara borçlar	213.451	-	-	-	-	21.548.652	21.762.103	-	-	-	-	-	8.795	31.516.963
Diğer mevduatlar	795.916	1.314.273	7.837.840	11.596.958	-	14.941.134	36.486.121	575.136	-	-	-	-	2.134.910	53.279.066
İMF'ye borçlar	-	593	-	-	-	6.201	6.794	-	-	-	-	-	-	38.621.031
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	9.939.440	-	-	-	-	-	-	6.794
Diğer yükümlülükler	24.427	-	-	-	-	55.326	865.182	-	-	-	-	-	9.939.440	9.939.440
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	39.138	34.060	-	-	-	-	80.495	945.677
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	166.909	-	-	-	-	166.909	166.909
Küdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	166.909	-	-	-	-	1.261.392	1.261.392
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70.541	70.541
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.033.794	1.314.866	8.623.269	11.596.958	-	36.551.313	59.120.200	575.136	200.969	-	-	45.700.369	87.388.084	146.508.284
Bilançodaki faize duyarlı açık	2.840.502	1.917.199	5.792.934	69.270.269	186.931	(26.685.774)	53.322.061	(574.978)	(198.993)	-	-	(45.331.780)	(53.322.061)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibariyle tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Örneğin, 31 Aralık 2009 tarihi itibariyle 0-1 ay vade grubunda Banka'nın sahip olduğu görece olarak yüksek faize duyarlı pozisyon, büyük ölçüde bu vade grubunda yer alan TL mevduat münzam karşılıklarından kaynaklanmaktadır. Ancak, münzam karşılıkların Banka'nın politika araçlarından birisi olması nedeniyle mevduat münzam karşılık oranları ve söz konusu karşılıklara ödenen faiz oranları, Banka için yaratacağı faiz oranı riski dikkate alınmaksızın ilgili politika hedeflerine ulaşmak amacıyla yine Banka'nın kendisi tarafından belirlenmektedir. Banka 5 Aralık 2008 tarihinde münzam karşılıklarla ilgili olarak önemli bir politika değişikliği kararı almış, yabancı para münzam karşılıklarına faiz ödemeyi durdurmuş ve ters dolarizasyonu desteklemek ve TL mevduat ve kredileri teşvik etmek amacıyla TL münzam karşılıklara ödenen faiz oranını yükseltmiştir. Ancak, diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka'nın, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini aktif olarak yönetmesi Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişebileceğinden tercih edilmemektedir. Ancak, toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, SMP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren SMP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı tahmini nakit akımlarının vade yapısı baz alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (ABD Doları ve EURO) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle mevcut döviz varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2009			31 Aralık 2008		
	ABD Doları	EURO	Toplam	ABD Doları	EURO	Toplam
Varlıkların piyasa değeri	50.474.408	49.907.568	100.381.976	51.652.669	51.466.016	103.118.685
Faiz oranlarında %1 oranında artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(347.620)	(491.618)	(839.238)	(454.320)	(680.771)	(1.135.091)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2009		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,14	0,16	7,24
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	0,44	0,97	5,61
Verilen kredi ve avanslar	0,37	0,82	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	0,89	-	5,20
Diğer mevduatlar	2,98	2,86	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	6,50
	31 Aralık 2008		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,68	1,65	15,55
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	0,43	2,28	10,47
Verilen kredi ve avanslar	4,50	4,60	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	1,03	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	1,89	-	12,00
Diğer mevduatlar	3,53	3,10	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	15,00

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

31 Aralık 2009

	Yabancı para					TL				
	Vadesiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Vadesiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri
Nakit değerler ve alın rezervleri	6.785.819	-	-	-	-	88.416	-	-	-	-
Bankalardan alacaklar	5.560.312	4.310.848	-	-	-	62.353	25.074.750	8.055.283	-	-
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	7.186.613	12.297.324	34.301.237	-	95.957.279	-	6.423.888	266.169	-
Verilen kredi ve avanslar	-	415.844	75.041	13.823	7.610	512.318	-	-	-	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Satılmaya hazır	-	-	-	-	-	373.071	-	-	-	-
-Vadeye kadar elde tutulacak Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	-	-	3.864	-	-	724	4.995	954	4.569	-
Toplam varlıklar	12.346.131	11.497.461	12.713.168	42.251.010	34.315.060	151.493	27.097.990	8.056.237	266.169	288.904
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	20.473.681	-	-	-	-	9.335	26.410.235	-	-	-
Diğer mevduatlar	15.567.345	778.333	1.426.132	7.786.806	10.084.906	4.987.509	-	-	-	-
İMF'ye borçlar	-	-	1.053	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	8.201	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vergi yükümlülüğü	3.356	38.242	-	-	-	776.982	-	-	-	-
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	47.433	-	-	-
Kodem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	15.570.701	21.290.256	1.427.185	8.474.893	10.084.906	59.524.069	4.996.844	40.790.750	118.840	50.363.345
Net likidite açığı	(3.224.570)	(9.792.795)	11.285.983	33.776.117	24.230.154	53.980.529	(4.845.351)	8.056.237	266.169	(50.074.441)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RISK YÖNETİMİ (Devamı)

31 Aralık 2008

	Yabancı para					TL												
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	TOPLAM	
Nakit değerler ve altın rezervleri	5.587.577	-	-	-	-	-	-	5.587.577	59.451	-	-	-	-	-	-	-	59.451	5.647.028
Bankalardan alacaklar	3.953.260	1.635.455	-	-	-	-	-	5.588.715	16.726	20.035.812	-	-	-	-	8.179	-	20.060.717	25.649.432
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	2.238.841	3.229.534	14.070.155	80.849.496	178.650	-	100.566.676	-	-	-	5.232.070	8.421.432	-	-	-	13.653.502	114.220.178
Verilen kredi ve avanslar	-	-	2.531	2.897	17.731	8.281	-	31.440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.440
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:																		
-Satılmaya hazır	-	-	-	-	-	-	323.566	323.566	-	-	-	-	-	-	-	-	-	323.566
-Vadeye kadar elde tutulacak Maddi duran varlıklar	-	-	-	339.380	-	-	-	339.380	-	-	-	-	-	-	-	-	-	339.380
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	244.011	-	244.011	244.011
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.889	-	4.889	4.889
	-	-	-	3.771	-	-	1.136	4.907	3.223	5.986	158	1.976	-	-	32.110	-	43.453	48.360
Toplam varlıklar	9.540.837	3.874.296	3.232.065	14.416.203	80.867.227	186.931	324.702	112.442.261	79.400	20.041.798	158	5.234.046	8.421.432	-	289.189	34.066.023	146.508.284	
Tedavüledeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.743.434	-	31.743.434	31.743.434
Bankalara borçlar	-	21.762.103	-	-	-	-	-	21.762.103	8.742	30.933.032	575.136	-	-	-	53	-	31.516.963	53.279.066
Diğer mevduatlar	11.391.773	795.916	1.314.273	7.837.840	11.596.958	-	3.549.361	36.486.121	1.992.345	-	-	-	-	-	142.565	-	2.134.910	38.621.031
İMF'ye borçlar	-	-	593	-	-	-	6.201	6.794	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.794
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.939.440	-	-	-	-	-	-	9.939.440	9.939.440
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	45.692	865.182	-	39.138	-	34.060	-	-	7.297	-	80.495	945.677
Vergi yükümlülüğü	9.634	24.427	-	785.429	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	166.909	166.909
Erelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.261.392	1.261.392
Kudem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70.541	-	70.541	70.541
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.474.000	-	10.474.000	10.474.000
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	11.401.407	22.582.446	1.314.866	8.623.269	11.596.958	-	3.601.254	59.120.200	2.001.087	40.911.610	575.136	200.969	-	-	43.699.282	87.388.084	146.508.284	
Net Hüküde açığı	(1.860.570)	(18.708.150)	1.917.199	5.792.934	69.270.269	186.931	(3.276.552)	53.322.061	(1.921.687)	(20.869.812)	(574.978)	5.033.077	8.421.432	-	(43.410.093)	(53.322.061)	-	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2009							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	38.340.278	38.340.278
Bankalara borçlar	9.335	46.883.916	-	-	-	-	45	46.893.296
Diğer mevduatlar	20.554.854	819.482	1.508.028	8.223.795	10.904.910	-	2.757.336	44.768.405
IMF'ye borçlar	-	-	1.053	-	-	-	7.148	8.201
Diğer alınan banka kredileri	-	14.340.830	-	-	-	-	-	14.340.830
Toplam finansal yükümlülükler	20.564.189	62.044.228	1.509.081	8.223.795	10.904.910	-	41.104.807	144.351.010

	31 Aralık 2008							Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	31.743.434	31.743.434
Bankalara borçlar	8.742	53.270.271	-	-	-	-	53	53.279.066
Diğer mevduatlar	13.384.118	856.665	1.289.017	9.075.137	11.675.773	-	3.691.926	39.972.636
IMF'ye borçlar	-	-	593	-	-	-	6.201	6.794
Diğer alınan banka kredileri	-	9.939.440	-	-	-	-	-	9.939.440
Toplam finansal yükümlülükler	13.392.860	64.066.376	1.289.610	9.075.137	11.675.773	-	35.441.614	134.941.370

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır.

Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planının oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yılsonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planına alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirgenmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesine sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirgenmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların makul değeri

Makul değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini makul değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip makul değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda makul değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve makul değerlerini özetlemektedir.

Finansal varlıklar	Defter değeri		Makul değer	
	2009	2008	2009	2008
Nakit değerler ve altın rezervleri	6.874.235	5.647.028	6.874.235	5.647.028
Bankalardan alacaklar	43.063.546	25.649.432	43.074.215	25.649.432
Verilen kredi ve avanslar	512.318	31.440	511.163	29.823
Yatırım amaçlı finansal varlıklar (vadeye kadar elde tutulacak)	-	339.380	-	340.264
Finansal yükümlülükler				
Tedavüldeki banknotlar	38.340.278	31.743.434	38.340.278	31.743.434
Bankalara borçlar	46.893.296	53.279.066	46.893.296	53.279.066
Diğer mevduatlar	43.388.367	38.621.031	43.727.766	38.453.295
Diğer alınan banka kredileri	14.333.082	9.939.440	14.333.082	9.939.440

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Finansal araçların makul değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) *Finansal varlıklar*

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle makul değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların makul değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

Yatırım amaçlı menkul kıymetler altında yer alan satılmaya hazır finansal varlıklar borsada işlem görmeyen hisse senedi katılımlarından oluşmakta ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ise faiz getiren varlıkları içermektedir. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların makul değeri, bilanço tarihinde geçerli olan piyasa fiyatlarına ve faiz oranlarına göre belirlenir.

(ii) *Finansal yükümlülükler*

Tedavüldeki banknotların makul değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin makul değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların makul değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2009	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Makul değer değişiklikleri				
gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	98.241.693	6.423.888	-	104.665.581
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	373.071	-	373.071
Toplam varlıklar	98.241.693	6.796.959	-	105.038.652

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

31 Aralık 2008	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	100.566.676	13.653.502	-	114.220.178
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	323.566	-	323.566
Toplam varlıklar	100.566.676	13.977.068	-	114.543.744

(*) Gerçeğe uygun değer, borsaya kote özkaynağa dayalı finansal araçlar ve diğer borçlanma araçları için, aktif piyasalarda kote edilmiş fiyatlar (düzeltme yapılmamış) kullanılarak belirlenmiştir. Bu seviye borsaya kote borçlanma araçlarını içermektedir.

(**) Gerçeğe uygun değer, borçlanma senetleri ve özkaynağa dayalı finansal varlıklar için gözlenebilir veriler (direkt olarak fiyat veya dolaylı olarak fiyatlardan elde edilen veriler) kullanılarak belirlenmiştir.

(***) Gerçeğe uygun değeri gözlenebilir olmayan veriler temel alınarak belirlenmiştir.

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	2009	2008
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	10.437.717	10.139.250
Diğer yedekler	335.811	287.286
Öz sermaye toplamı	10.820.992	10.474.000

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Sermaye artışının en önemli kaynağını dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredi ve avansların değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilen yatırım amaçlı finansal varlıkların makul değeri

Banka'nın merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde uzun vadeli olarak tuttuğu ve satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan sermaye yatırımı, söz konusu sermaye yatırımının net varlık değerinin %70'i olarak hesaplanan makul değer ile muhasebeleştirilmiştir. Bu değerlendirme yöntemi daha önce söz konusu sermaye yatırımının alım ve geri-alım işlemleri fiyatlandırmasında kullanılmıştır (Not 10).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - NAKİT DEĞERLER VE ALTIN REZERVLERİ

	2009	2008
Külçe altın - Uluslararası standartta	6.205.039	4.883.049
Nakit	499.362	630.097
Külçe altın - Uluslararası standartta olmayan	165.609	130.557
Sikke altın	4.225	3.325
	6.874.235	5.647.028

18.469 bin TL (2008: 14.534 bin TL) tutarındaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir.

NOT 7 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	2009	2008
Ters repo işlemlerinden alacaklar	33.351.447	20.249.263
Vadeli mevduatlar	4.089.434	1.422.004
Vadesiz mevduatlar	5.622.665	3.978.165
	43.063.546	25.649.432

Ters repo işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 8 - MAKUL DEĞER DEĞİŞİKLİKLERİ GELİR TABLOSUNDA MUHASEBELEŞECEK FİNANSAL VARLIKLAR

	2009		2008	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	8.658.589	8.708.302	13.794.321	13.653.502
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	90.268.379	91.016.528	93.333.957	95.306.061
Yabancı şirket tahvilleri	4.767.938	4.940.751	5.107.752	5.260.615
	103.694.906	104.665.581	112.236.030	114.220.178

Yabancı şirket tahvilleri Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - MAKUL DEĞER DEĞİŞİKLİKLERİ GELİR TABLOSUNDA MUHASEBELEŞECEK FİNANSAL VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, yabancı devlet tahvilleri, şirket tahvilleri ve hazine bonolarının taşınan değerlerinin ülke bazında kırılımı aşağıdaki gibidir:

Ülke	2009
Amerika Birleşik Devletleri	45.992.424
Almanya	22.688.631
Fransa	12.356.343
İspanya	5.803.424
Hollanda	2.429.201
Belçika	1.187.359
Diğer	5.499.897
	95.957.279

NOT 9 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	2009	2008
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	26.482	31.051
Yurt içi krediler	485.836	389
Toplam canlı krediler	512.318	31.440
Tahsili gecikmiş krediler	2.288.800	2.291.298
Toplam verilen kredi ve avanslar - brüt	2.801.118	2.322.738
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(2.288.800)	(2.291.298)
Net verilen kredi ve avanslar	512.318	31.440

Kredi karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak bakiyesi	2.291.298	1.714.781
Krediler için değer düşüklüğü karşılığı	7.772	57.466
Kur farkı (kârı)/zararı	(10.270)	519.051
31 Aralık bakiyesi	2.288.800	2.291.298

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 26.482 bin TL (2008: 31.051 bin TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 7.096 bin TL (4.712.511 ABD Doları) tutarındaki (2008: 7.127 bin TL (4.712.511 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - YATIRIM AMAÇLI FİNANSAL VARLIKLAR

	2009	2008
Satılmaya hazır finansal varlıklar		
Sermaye payları		
- borsada işlem görmeyen	373.071	323.566
Toplam satılmaya hazır finansal varlıklar	373.071	323.566
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar		
Devlet tahvilleri	-	339.380
Toplam vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	339.380
Toplam yatırım amaçlı finansal varlıklar	373.071	662.946

Banka, BIS'in hisselerine sahiptir. Hisselerin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 27).

Banka'nın BIS'deki hisseleri makul değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla hesaplanan makul değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yılsonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

31 Aralık tarihi itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		2009	2008	2009	2008
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,5	1,5	373.023	323.520
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	48	46
				373.071	323.566

Yatırım amaçlı finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	Satılmaya hazır	Vadeye kadar elde tutulacak	Toplam
1 Ocak 2009	323.566	339.380	662.946
Alımlar	-	-	-
Makul değer değişiklikleri	47.620	-	47.620
İtfalar	-	(336.889)	(336.889)
Kur farkı geliri	1.885	(2.491)	(606)
31 Aralık 2009	373.071	-	373.071

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ABD Hazine'si tarafından ihraç edilen tahvillerden oluşmaktadır. Söz konusu tahviller, Türk Savunma Fonu ("TSF") mevduatı ile finanse edilmekte ve Banka adına ABD Merkez Bankası depolarında saklanmaktadır. Söz konusu varlıklar maliyet bedelleri üzerinden mali tablolarda gösterilmektedir. 2009 yılı içerisinde söz konusu varlıklar itfa olmuş ve elde edilen gelirler TSF'nin mevduat hesabına kaydedilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla				
Maliyet	324.630	44.463	4.351	373.444
Birikmiş amortismanlar	(117.029)	(22.230)	-	(139.259)
Net defter değeri	207.601	22.233	4.351	234.185
31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	207.601	22.233	4.351	234.185
Alımlar	8.947	11.649	2.810	23.406
Transferler	411	-	(411)	-
Elden çıkarılanlar (net)	(21)	(16)	-	(37)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.898)	(6.645)	-	(13.543)
Kapamış net defter değeri	210.040	27.221	6.750	244.011
31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla				
Maliyet	333.783	55.086	6.750	395.619
Birikmiş amortismanlar	(123.743)	(27.865)	-	(151.608)
Net defter değeri	210.040	27.221	6.750	244.011
31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	210.040	27.221	6.750	244.011
Alımlar	1.945	5.050	5.477	12.472
Transferler	2.617	-	(2.617)	-
Elden çıkarılanlar (net)	(285)	(67)	-	(352)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.931)	(8.633)	-	(15.564)
Kapamış net defter değeri	207.386	23.571	9.610	240.567
31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla				
Maliyet	337.391	57.691	9.610	404.692
Birikmiş amortismanlar	(130.005)	(34.120)	-	(164.125)
Net defter değeri	207.386	23.571	9.610	240.567

Banka, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllarda satış tarihi itibarıyla itfa olmuş 669 bin TL (2008: 184 bin TL) tutarında arsa ve bina ve 2.378 bin TL (2008: 1.010 bin TL) tutarında makine ve ekipmanı satmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	8.537	(5.687)	2.850
Alımlar	2.764	(725)	2.039
31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla bakiyesi	11.301	(6.412)	4.889
1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	11.301	(6.412)	4.889
Alımlar	785	(710)	75
31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla bakiyesi	12.086	(7.122)	4.964

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	2009	2008
Hammadde ve yarı mamul	37.928	28.724
Elektronik Fon Transferi ("EFT") Komisyon gelir tahakkuku	4.478	3.409
Temettü gelir tahakkukları	3.864	3.771
Peşin ödenen giderler	2.802	2.514
Kurumlar vergisi alacağı	2.057	1.344
Diğer	8.437	8.598
	59.566	48.360

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	2009	2008
1 Ocak bakiyesi	31.743.434	27.429.389
Tedavüle giren banknotlar	54.250.067	25.591.848
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(47.651.734)	(21.277.803)
Zamanaşımına uğramış banknotlar	(1.489)	-
31 Aralık bakiyesi	38.340.278	31.743.434

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	2009	2008
Zorunlu karşılık mevduatları	39.482.604	45.192.519
Bankaların cari hesapları	7.189.278	7.873.096
Döviz depo piyasası banka mevduatları	221.414	213.451
	46.893.296	53.279.066

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'deki yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre, bankalar tarafından yatırılan, yurt içi bankalararası mevduatlar dışında, mudilerden bankalar tarafından toplanan mevduatın oranı olarak hesaplanan miktarı ifade etmektedir.

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	2009	2008
Hazine Müsteşarlığı mevduatı	20.370.611	13.111.188
İşçi dövizleri mevduatı	20.076.175	21.544.986
Kamu fonlarına ait mevduatlar	2.822.406	3.757.925
Kamu kurum mevduatları	119.175	206.932
	43.388.367	38.621.031

İşçi dövizleri mevduatları vadesi 1 yıl ile 3 yıl arasında değişen vadeli mevduatlardır. Vadesiz kamu kuruluşları mevduatının ise 64.730 bin TL (2008: 18.543 bin TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

İşçi dövizlerinin para birimi cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	2009		2008	
	Faiz oranı(*) (%)	TL tutarı	Faiz oranı (*) (%)	TL tutarı
ABD Doları	0,25-3,25	935.599	0,25-3,25	1.077.441
EURO	0,25-2,75	19.056.640	0,25-2,75	20.375.369
CHF	0,25-0,50	76.520	0,25-0,75	84.392
GBP	0,25-1,00	7.416	0,25-1,00	7.784
		20.076.175		21.544.986

6 Mart 2006 tarihinden önce EURO, ABD doları, GBP, CHF karşılığında açılmış olan bir yıl vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarının vadesi, hesap sahiplerinin aksine bir talimatı olmadıkça yenilenme tarihinden itibaren %0,25 oranında faiz uygulamak suretiyle kendiliğinden uzatılmaktadır. Bu hesaplar hariç tutulduğunda 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla mevduata uygulanan en düşük faiz oranları EURO için %1,00, ABD doları için %1,00, CHF için %0,5, GBP için %1,00 olarak gerçekleşmiştir (2008: EURO için %2,25, ABD doları için %2,00, CHF için %0,75, GBP için %1,00)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - IMF'YE BORÇLAR

IMF'ye borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllar için Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

1 Kasım 2006 tarihi itibarıyla Türkiye'nin IMF'deki ülke kotası, 227.300.000 SDR artırılarak 1.191.300.000 SDR olmuştur. Söz konusu kota artışının 56.825.000 SDR'ye karşılık gelen %25'lik bölümü nakit olarak, geri kalan 170.475.000 SDR'lik kısmı TL cinsinden IMF'nin Banka nezdindeki menkul kıymet hesabına ödenmiştir.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	2009	2008
Bankalararası para piyasalarından borçlar	12.316.723	9.939.440
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	2.016.359	-
	14.333.082	9.939.440

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	2009	2008
İthalat ödeme emirleri	679.678	776.822
Ödenecek vergi ve stopajlar	83.084	66.140
Gider tahakkukları	49.136	36.956
Devam etmekte olan davalar için tutulan bloke tutarlar	35.518	35.627
Emaneten tevdi edilen efektiflerden borçlar	570	484
Diğer	27.292	29.648
	875.278	945.677

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER

	2009	2008
Ödenecek kurumlar vergisi	467.284	340.568
Peşin ödenen vergiler	(395.220)	(173.659)
Vergi yükümlülüğü - net	72.064	166.909

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2009 yılı için %20'dir (2008: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında ve TCMB Kanunu'nda yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kâr dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kâr paylarından (temettüer) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Kârın sermayeye ilavesi, kâr dağıtımı sayılmaz ve stopaj uygulanmaz.

Kurumlar üçer aylık mali kârları üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalması durumunda bu tutar nakden iade alınamadığı gibi devlete karşı olan diğer mali borçlara da mahsup edilebilir.

En az iki yıl süre ile elde tutulan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerin satışından doğan kârların %75'i, Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nda öngörüldüğü şekilde sermayeye eklenmesi veya 5 yıl süreyle özkaynaklarda tutulması şartı ile vergiden istisnadır.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl kârlarından mahsup edilemez.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir. Bununla beraber, vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergi miktarları değişebilir.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle gelir vergisi aşağıda özetlenmiştir:

	2009	2008
31 Aralık tarihli gelir tablosunda yer alan vergi karşılığı		
- Kurumlar vergisi	467.284	340.568
- Ertelenmiş vergi	(277.818)	1.246.392
Vergi karşılığı	189.466	1.586.960

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

2009 mali yılında gerçekleşen geçici farklar üzerinden yükümlülük yöntemine göre hesaplanan ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak vergi oranı %20'dir (2008: %20).

Banka, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin UFRS ve vergi mali tablolarında farklı değerlendirmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, UFRS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleştirilmesinden kaynaklanmaktadır. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla geçici farklar, kıdem tazminatı yükümlülüğü, maddi duran varlıkların vergi tabanı ile taşınan değeri arasındaki fark, finansal varlıklar makul değer farkları ve değerlendirme hesabının gelir tablosuna sınıflandırmasından kaynaklanan farklardan oluşmaktadır (Not 25).

Ertelenen vergi varlığı, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla mali tablolara alınmaktadır. Banka'nın yakın gelecekte ertelenen vergiyi indirebileceği vergilendirilebilir kazanç elde etmesi konusunda bir planı olmaması sebebiyle 1 Ocak 2008 tarihinden önce mali tablolarda herhangi bir ertelenmiş vergi varlığı kayda alınmamıştır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Banka ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak ertelenen vergi yükümlülüklerini hesaplamıştır.

31 Aralık itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenen vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin dökümü aşağıdaki gibidir:

	<u>Toplam geçici farklar</u>		<u>Ertelenen vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)</u>	
	2009	2008	2009	2008
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	76.247	70.541	15.249	14.108
Maddi duran varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	44.928	44.028	8.986	8.806
Diğer	55.489	42.835	11.098	8.567
Toplam Varlıklar	176.664	157.404	35.333	31.481
Değerleme hesabının gelir tablosuna sınıflandırılması	(5.010.104)	(6.377.223)	(1.002.021)	(1.275.445)
Finansal varlıklar makul değer farkları	(349.373)	(300.007)	(17.469)	(15.000)
Mevduatlar için etkin faiz oranı kullanılarak hesaplanan faiz tahakkuku farkı	(9.433)	(12.142)	(1.886)	(2.428)
Toplam Yükümlülükler	(5.368.910)	(6.689.372)	(1.021.376)	(1.292.873)
Net Yükümlülük	(5.192.246)	(6.531.968)	(986.043)	(1.261.392)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

Ertelenen vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	2009	2008
1 Ocak bakiyesi	1.261.392	-
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen ertelenen vergi - net	(277.818)	1.246.392
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenen vergi	2.469	15.000
31 Aralık bakiyesi	986.043	1.261.392

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2009	2008
Vergi öncesi kâr	1.826.127	13.385.017
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık (2008: %20)	365.225	2.677.003
Vergiye tabi olmayan gelir	(181.561)	(1.095.011)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	5.802	4.968
Vergi gideri	189.466	1.586.960

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Türk İş Kanunu'na göre, Banka bir senesini doldurmuş olan ve zorunlu sebeplerden dolayı ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet yılını (kadınlarda 20) dolduran ve emeklilik hakkı kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 2.365,16 TL (31 Aralık 2008: 2.173,19 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde Banka'nın ödemesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılmaktadır.

UMS 19 "Çalışan Hakları" işletmenin yükümlülüklerinin hesaplanabilmesi için aktüeryel değerlendirme metodlarının kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında aşağıdaki aktüeryel varsayımlar kullanılmıştır.

	2009	2008
İskonto oranı (%)	5,92	6,26
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ (Devamı)

Temel varsayım, her hizmet yılı için 2.365,16 TL olan kıdem tazminatı tavanının her sene enflasyon oranında artacağıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış reel oranı gösterecektir. Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren geçerli olan 2.427,04 TL (1 Ocak 2009: 2.260,05 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak bakiyesi	70.541	64.292
Yıl içinde ayrılan karşılık	11.351	12.142
Yıl içinde ödenen	(5.645)	(5.893)
31 Aralık bakiyesi	76.247	70.541

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	2009	2008
Faiz geliri:		
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	3.733.149	4.682.629
Geri satım vaadiyle alınan menkul kıymetler	2.290.840	1.894.753
Bankalardan alacaklar	15.597	95.144
Verilen kredi ve avanslar	15.188	53.738
	6.054.774	6.726.264
Faiz gideri:		
Bankalara borçlar	1.383.050	2.297.259
Diğer alınan banka kredileri	1.119.667	1.011.156
Geri alım vaadiyle satılan menkul kıymetler	986.833	835.497
Diğer mevduatlar	572.620	764.997
IMF'ye borçlar	2.989	6.030
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	6.290
Diğer	31	74
	4.065.190	4.921.303
Net faiz geliri	1.989.584	1.804.961

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	2009	2008
Ücret ve komisyon geliri:		
EFT komisyon geliri	54.318	52.339
Açık piyasa işlemleri	3.987	3.308
Diğer fon transfer ücretleri	717	1.377
Diğer	4.840	3.942
	63.862	60.966
Ücret ve komisyon gideri		
Muhabir banka hesapları	3.068	3.107
Diğer	6.714	4.980
	9.782	8.087
Net ücret ve komisyon geliri	54.080	52.879

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

Temettü geliri Banka'nın sermaye yatırımlarından doğan nakit temettüleri ifade etmektedir.

	2009	2008
Satılmaya hazır finansal varlıklar	4.841	4.884
	4.841	4.884

NOT 25 - KUR FARKI KÂRI, NET

	2009	2008
Kur farkı kârı, net		
- evalüasyon (zararı)/kârı, net	(1.367.257)	11.082.744
- döviz alım satım kârı/(zararı), net	2.917.245	(168.527)
	1.549.988	10.914.217

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla evalüasyon kârı/(zararı), altın tutarlarının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evalüasyon gelir/(giderlerini) içermektedir. Banka, yasal mali tablolarında, TCMB Kanunu gereği, altın tutarlarının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu gerçekleşmemiş evalüasyon kârı/(zararı)'nı net dönem kârına dahil etmemekte ve geçici hesap olan "Değerleme Hesabı" altında takip etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	2009	2008
Ücretler ve maaşlar	371.887	318.719
Yönetim giderleri	124.931	95.429
KOSGEB Fonu katkı payı	46.728	34.057
Sosyal güvenlik giderleri	32.076	28.004
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	16.274	14.268
Diğer	1.965	1.381
	593.861	491.858

Banka'nın sermayesinin %50'sinden fazlasının kamu kurum ve kuruluşlarına ait olması sebebiyle, Banka, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'na ("KOSGEB"), KOSGEB kuruluş kanunu uyarınca kurumlar vergisine matrah olan yıllık karının %2'si nispetinde yıllık aidat ödemektedir.

Banka tarafından 2009 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.454'tür (2008: 4.520).

NOT 27 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	2009	2008
Alınan teminatlar	25.803.223	26.124.227
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 10)	70.950	70.539
Futures işlemleri	-	107.174
	25.874.173	26.301.940

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Banka'nın sahip olduğu türev finansal aracı ve türev finansal araçlar için verilmiş teminatı bulunmamaktadır.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Banka'nın türev finansal araç olarak bilanço dışı yükümlülükler hesabında 107.174 bin TL nominal tutarında faiz futures işlemi bulunmaktadır. Bu sözleşmelerle ilgili olarak değerlendirme piyasa fiyatı ile günlük olarak yapılmakta ve Banka lehine kâr olması durumunda söz konusu tutar karşı finansal kuruluş tarafından Banka'nın cari hesabına yatırılmakta, Banka aleyhine zarar olması durumunda ise söz konusu tutarın Banka'nın cari hesabından ilgili finansal kuruluşun hesabına transferi yapılmaktadır. Bu işlemlerle ilgili olarak 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla söz konusu faiz futures işlemleri ile ilgili olarak Banka'nın muhabir hesaplarında 602 bin TL tutarında teminatı bulunmaktadır.

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 65.928 bin TL, 247.352 ABD Doları ve 162.810 EURO (2008: 76.691 bin TL, 379.320 ABD Doları ve 338.098 EURO) tutarlarında çeşitli davalar bulunmaktadır. Banka, söz konusu davalardan ikisi için 1.665 bin TL (2008: 1.651 bin TL) tutarında karşılık ayrılmış olup, diğer davalara ilişkin profesyonel görüşün önemli bir maddi kayıp olasılığının düşük olduğu yönünde verilmiş olması sebebiyle herhangi bir karşılık hesaplanmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - SERMAYE

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
TCMB Mensupları Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı Vakfı	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	3	1	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	16	3	16
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 bin TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

NOT 29 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş karlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine Müsteşarlığı'na ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyaç akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- %20'si ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine Müsteşarlığı'na transfer edilmektedir.

Bu rapor tarihi itibariyle Genel Kurul, Banka'nın 2009 yılı yasal dağıtılabilir kârının dağıtımına ilişkin karar almamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	2009	2008
Nakit değerler ve altın rezervleri	6.874.235	5.647.028
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	42.932.212	25.649.011
	49.806.447	31.296.039

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki mali tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

Bankalardan alacaklar hesabı altında sınıflandırılan 2.519.714 bin TL (2008: 350.317 bin TL) tutarındaki BIS'den alacaklar bakiyesi dışındaki ilişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	2009	2008
Varlıklar:		
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	8.708.302	13.864.337
Bankalardan alacaklar	31.214.688	19.975.794
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar	34.711.335	41.550.054
Diğer mevduatlar	23.312.192	17.076.045

	2009	2008
(ii) <u>İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler</u>		

Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	3.452	2.638
Faiz gelirleri (*)	730.958	1.701.961
Faiz giderleri (*)	1.033.980	1.709.139
Ücret ve komisyon gelirleri (*)	28.756	28.234
Ortaklara kâr dağıtımı	1.334.625	3

(*) Hissedarlara ilişkin işlemleri ifade etmektedir.